

Anmälan mot Skatteverket angående användandet av felaktiga adressuppgifter

---

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot bl.a. Skatteverket. Hon anförde i huvudsak följande.

Hennes son, BB, är utflyttad till Thailand. År 2005 blev han felaktigt påförd skatt. I ett brevsvar till Skatteverket samma år uppgav han en ny adress i Thailand, för säkerhets skull på två ställen. Skatten undanröjdes och han var säker på att Skatteverket hade förstått var han bodde. Den 22 november 2008 tömde Kronofogdemyndigheten hans två transaktionskonton hos Swedbank. Hon kontaktade Skatteverket som upplyste henne om att sonen hade en skatteskuld. Det visade sig att Skatteverket bara hade skickat vanliga brev till sonen och inte till hans nya, tydligt uppgivna adress. Skatteverket hade inte heller försökt söka honom genom hans familj i Sverige. De bör få skadestånd för de kostnader och problem som detta medfört.

Utredning

JO hämtade in handlingar och muntliga upplysningar från Skatteverket. Skatteverket anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig över vad som anförts i anmälan om att verket vid handläggningen av de aktuella taxeringsärendena inte använt den adress som BB uppgett i det tidigare ärendet.

I ett yttrande den 25 september 2009 anförde Skatteverket i huvudsak följande.

Rättslig reglering

Av 23 och 25-27 §§ folkbokföringslagen följer att den som flyttat, senast inom en vecka, ska anmäla detta till Skatteverket eller Försäkringskassan. Den som har utvandrat och ändrat sin adress i utlandet bör, bl.a. för tillvaratagandet av rätten att som svensk medborgare delta i val, skriftligen begära adressändring så att ändringen kan registreras i folkbokföringsdatabasen.

Skatteverkets bedömning

Inom beskattningsverksamheten hämtas uppgift om adress i huvudsak från basregistret (skatteregistret). Som stöd för både beskattning och folkbokföring tjänar

folkbokföringsregistret. Av bl.a. sekretesshänsyn exporteras inte uppgifter om adresser eller adressändringar som kommer in i beskattningsverksamheten automatiskt över till folkbokföringsregistret medan uppgifter inkomna och registrerade i folkbokföringsregistret löpande förs över till basregistret.

Sedan den 1 maj 2001 har Skatteverket uppgift om att BB har viss adress i Thailand (428 SOI LYAT-MOO M9, Central Pattaya Rd. 20260 Chonburi, Thailand = adress 1).

BB har i samband med taxeringsåtgärderna avseende taxeringen 2005 lämnat uppgift om en ny adress i Thailand (244 21 M9, Central Pattaya Rd. Nongprue Banglamung, 202 60 Chonburi, Thailand = adress 2).

Trots detta har adress 1 använts vid försök att ta kontakt med BB i efterföljande taxeringsärenden. Detta beror på att BB:s adress i folkbokföringsregistret och i skatteregistret var adress 1. Först den 12 december 2008 fördes adress 2 in i folkbokföringsregistret och som en följd därav in i skatteregistret.

Fråga är således om en uppgift som lämnats i ett beskattningsärende ska läggas till grund för ett nytt folkbokföringsärende. Dessa verksamheter bedrivs inom Skatteverket som två skilda verksamhetsgrenar. Detta medför att verksamheterna i stort sett är fristående och åtskilda från varandra. Några uttryckliga regler för den uppkomna situationen finns inte.

Skatteverket är dock medvetet om att det finns ett problem och arbetar för att försöka minska omfattningen av problemet. Med verkan från ingången av 2002 gällde ett internt, på Skatteverksnivå, framtaget dokument benämnt "Arbetsyta adress/firma, Registrering av adress", där skattekontoren uppmärksammas på vikten av att postadress för bl.a. fysiska utvandrare personer som är svenska medborgare ändras via folkbokföringen.

Vidare kan nämnas att problemet med felkällorna vid adressändringar och registreringar i basregistret och folkbokföringsregistret uppmärksammats genom ett omfattande registervårdsprojekt som pågick under år 2006. Här undersöktes hur registreringsvården och dess förutsättningar såg ut i verkets Stockholmsregion resp. i Västra regionen, med åtföljande rapport. Rapporten fick bl.a. den effekten att de adressändringar med kopplingar till utlandet som kunde aktualiseras via olika informationsflöden, bl.a. via uppgifter i deklarerationer, koncentrerades till handläggning på Skattekontoret Skellefteå från ingången av 2007.

Sedan i vart fall år 2007 har Skatteverket utformat en mall på riksnivå som ska underlätta olika skattemässiga hanteringsåtgärder. I årets version lyfter dokumentet: "Riksgemensam beredningsmall för RODE-registrering av inkomstdeklarerationer 2009" bl.a. fram att rutiner och hanteringsåtgärder, avseende ärenden som inte avser årlig taxering, såsom begäran om omprövning, förtidsåterbetalning, anmälan bankkonto, adressändring eller upplysning om felaktigt moms-konto ska bestämmas på respektive region/kontor. Med detta vill Skatteverket hävda att verket sedan flera år tillbaka gör påtagliga ansträngningar att öka samspelet och utbytet av uppgifter mellan folkbokföringen och beskattningsverksamheten med bibehållande av nödvändigt sekretesskydd.

Ur den enskildes perspektiv är det naturligt att förvänta sig att frågor av detta slag fungerar utan problem. Skatteverket beklagar att så inte blev fallet den här gången.

Skatteverket bifogade till remissvaret en redogörelse för handläggningen av taxeringsärendena som verkets norra region hade lämnat. Av redogörelsen framgick bl.a. att ett övervägande gällande 2008 års taxering hade skickats till BB men kommit i retur till verket. Därefter hade verket fattat beslut om skönstaxering. De taxeringar som verket hade beslutat om för taxeringsåren 2005, 2007 och 2008 undanröjdes efter omprövning den 11 december 2008.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Bakgrunden till detta ärende är följande. I mitten av 1990-talet lämnade BB Sverige för att bosätta sig utomlands, närmare bestämt i Thailand. Hos Skatteverket (såväl inom folkbokföringen som inom beskattningsverksamheten) fanns sedan 2001 en viss adress registrerad, nämligen den som Skatteverket i sitt yttrande till JO kallar Adress 1. I januari 2005 ansökte BB hos Skatteverket om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. I ansökan och i ett senare avgivet kommuniserings svar uppgav han emellertid en annan adress, av Skatteverket kallad Adress 2. Han uppgav vidare bl.a. att han hade flyttat sin verksamhet ”ett hundratal meter”. I det ärendet använde Skatteverket den nya adressuppgiften för kommunikering, medan beslutet ställdes till den äldre adressen. Den nya adressuppgiften infördes inte i något av de register som verket förfogar över.

Den fråga som är föremål för JO:s utredning och prövning är anledningen till att Skatteverket i de senare uppkomna taxeringsärendena (jämte betalningskrav) inte använde den adress som BB uppgav i ärendet från 2005.

Här bör inskjutas, att det inte finns någon föreskrift som anger att en person som är bosatt utomlands är skyldig att lämna uppgift om eventuella adressändringar till Skatteverkets folkbokföringsregister. De rutiner som gäller för detta har i stället sin främsta bakgrund i den enskildes intresse av att alltjämt vara upptagen i röstlängden. Utgångspunkten är således att det i normalfallet ankommer på den enskilde att själv anmäla adressändring. Det finns särskilda blanketter för ändamålet.

När det gäller taxeringsärendena hade den handläggande tjänstemannen uppenbarligen inte tillgång till eller kännedom om den adressuppgift som BB hade lämnat i ärendet om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Verket skickade därmed förelägganden och överväganden om beslut till den adress som fanns i såväl folkbokförings- som basregistret, dvs. den äldre adressen. Normalt torde en myndighet kunna utgå från att handlingar som inte kommer i retur har nått adressaten. I detta fall kom emellertid det övervägande som verket skickade avseende 2008 års taxering i retur till Skatteverket. I det läget får Skatteverket anses ha haft anledning att efterforska BB:s adress. Såvitt framkommit vidtogs inte några sådana efterforskningsåtgärder. För denna brist kan Skatteverket inte undgå kritik.

Vad som i övrigt har förekommit i ärendet föranleder inget uttalande från JO:s sida.

Upplyningsvis kan nämnas att JO inte är behörig att pröva frågor om skadestånd.